

χαλβάνην δὲ ἀέρι, τὸν δὲ διάφανήν λίβανον πυρὶ ἀπεικάζει» (8). Ὁ Ἰώσηπος γνωματεύει, ὅτι τὰ τέσσαρα ταῦτα ἐλήφθησαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τῆς οἰκουμένης γῆς καὶ τῆς ἀοικίτου, ἵνα τρέπον τινὰ δηλωθῆ, ὅτι τὰ πάντα ἐκ Θεοῦ καὶ διὰ τὸν Θεὸν εἰσιν (9). Ὁ Bähr ἐκ τῶν νεωτέρων, ὑπερθεματίσας πάντας εἰς φαντασιοπληξίαν, ἀνευρίσκει ἐν τῇ μυρεφικῇ συνθέσει ὑπεμφαινόμενα τὰ ὀνόματα τοῦ Θεοῦ, καὶ δὴ ἐν μὲν τῇ στακτῇ τὸ *Γιάχβε*, ἐν δὲ τὸ ὄνυχι τὸ *Ἐλωίμ*, ἐν δὲ τῇ χαλβάνῃ τὸ *Χαί* καὶ ἐν τῇ λιβάνῃ τὸ *Καδός*!! (10).

Καθὼς πλείστα ὅσα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τελετουργικοῦ, οὕτω καὶ τὸ θυμίαμα παρέλαβεν ἀπὸ τῆς Συναγωγῆς ἢ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Λόγοι θεθαίως ὑγιεινοὶ πρὸ πάντων ὑπῆρξαν οἱ ὠθήσαντες πρὸς τοῦτο. Αἱ κατακόμβαι εἶχον τὰς ἀπὸ τῶν τάφων ἀναθυμιάσεις, οἱ τοῖχοι τῶν ὑπογείων κρυπτῶν ἀπέσταζον ὑγρασιῶν. Καὶ ἦτο ἐνταῦθα ἀνάγκη ἀντισηπτικοῦ τινος, ὅπως μετριάζηται ὁ τοῦ ἀέρος μολυσμὸς. Ἀλλ' ἅπαξ εἰσαχθὲν τὸ θυμίαμα ἐν τῇ πρωτογόνῃ Ἐκκλησίᾳ δὲν ἔπαυσε καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα εὐωδιάζον, ἵνα δεῖξῃ τὴν μεταξὺ τῶν καταδιωχθέντων μαρτύρων καὶ τῶν θριαμβευσάντων πιστῶν ἐνυπάρχουσαν συγγένειαν, καταστήσῃ δὲ κατὰ τὸ νομικὸν παράδειγμα βασιλικώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἱστορία ἄλλως τοῦ Σωτήρος ἀνοίγει διὰ τοῦ θυμιάματος τοῦ δικαίου Ζαχαρίου ἢ Καινῆ Διαθήκῃ περαίνεται διὰ χρυσῶν φιαλῶν, λιβανωτῶν καὶ θυμιαμάτων, ὑπ' ἀγγέλου προσφερομένων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσεῦν (11). Καὶ διατὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς χάριτος νὰ μὴ μεταχειρισθῇ τὸ θυμίαμα, οὕτινος συχνοτάτην μνείαν ποιοῦνται οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς;

Ὁ 3ος ἀποστόλ. κανὼν ποιεῖται λόγον περὶ θυμιάματος

(8) Φίλωνος, Περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θ. πραγμάτων κληρονόμος § 41.

(9) Ἰωσήπου, Περὶ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου Β', V, § 5.

(10) Wm Smith, Bible Dictionary ἀρθρ. «incense» ὑπὸ A. Wright.

(11) Ἀποκλ. ε', 8. η', 3—5.

καὶ ἐλαίου, ὡς τῶν μῶνων ἐν Χριστιανικῇ θυσιαστηρίῳ ἐπιτρεπομένων.—Ὁ Τερτυλλιανὸς ὑπαινίσσεται τὸ θυμίαμα ὅταν γράφῃ: «Ἐὰν ὁσμὴ τόπου τινὸς μὲ ἐνοχλῇ, καίω τι ἐξ Ἀραβίας, πλὴν οὐχὶ μὲ τὸν αὐτὸν τῶν εἰδωλολατρῶν τρόπον (12).—Ἡ Σιλβία ὁμιλεῖ περὶ θυμιατηρίων ἐν Ἱεροσολύμοις: «Λεχθέντων λοιπὸν τῶν τριῶν τούτων φαλμῶν...θυμιατήρια φέρονται ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀναστάσεως, οὕτως ὥστε ἅπανα ἢ βασιλικὴ πληροῦται εὐωδίας» (13).—Ἐφραὶμ ὁ Σύρος ἐν τῇ διαθήκῃ του παρακαλεῖ νὰ τὸν ἐνταφιάσωσιν, ὅχι αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀρωματίζοντες, ἀλλὰ τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου θυμιῶντες: «Δότε ἀτμίδα καπνισμοῦ εὐωδίας ἐν οἴκῳ Θεοῦ, κάμοι ταῖς προσευχαῖς συνοδεύσατε μᾶλλον· μὴ τὰ ἀρώματα ἐμοί, ἀλλὰ τῷ Θεῷ δότε...καπνίσατε δὲ ὑμῶν τὰ θυμιατήρια ἐν οἴκῳ Θεοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Αὐτοῦ» (14).—Ὁ Ἀμβρόσιος, ἐρμηνεύων τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀγγέλου Γαβριὴλ πρὸς τὸν Ζαχαρίαν, ἐστῶτα παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, ἐπιλέγει καὶ τὰ ἐξῆς, δηλωτικὰ τῆς ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ χρήσεως τοῦ θυμιάματος: «Ἐἴθε καὶ παρ' ἡμῖν νὰ ἴστατο ἄγγελος, δσάκις θυμιῶμεν τὸ θυσιαστήριον καὶ προσφέρωμεν τὰς ἡμετέρας θυσίας!» (15) Ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου μνημονεῖ τοῦ θυμιάματος, ἐν οἷς σημειοῖ: «Ὁ μὲν ἱεράρχης, εὐχὴν ἱερὰν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τελέσας, ἐξ αὐτοῦ τοῦ θυμιάου ἀρξάμενος, ἐπὶ πᾶσαν ἔρχεται τὴν τοῦ ἱεροῦ χώρου περιοχὴν» (16).—Ὅτε μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ' Οἴκουμεν. Συνόδου ἐξῆλθον οἱ ἅγιοι πατέρες ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Μαρίας Θεοτόκου, ὁ λαὸς, ὡς μανθάνομεν, μετὰ λαμπάδων προέπεμπεν αὐτοὺς μέχρι τῆς θέσεως τῆς καλουμένης «καταγώγιον», αἱ δὲ γυναῖκες, θυμιάματα κατέχουσαι, προηγούντο τῶν ἀπὸ τοῦ ναοῦ ἐξερχομένων

(12) Tertullian. De corona c. 10. Migne P. L. 2, 110.

(13) Σιλβίας Ὀδοιπορικόν, ἐν Νέῃ Σιών τόμ. Ζ', σ. 225. καὶ Ὀδοιπορικὰ Ἀγίας Γῆς σελ. 56.

(14) Ἐφραὶμ, Ὁξονία 1709, σ. τό.

(15) Ambrosius, Comment. in Lucam lib. 1, 28. Migne P. L. 15, 1625.

(16) Ψευδαρεοπαγίτου, Ἐκκλ. Ἱεραρχ. Γ', 2. Migne 3, 425.